

TUTU ÉS DUDU

Hangjáték két képben, ismeretlen helyen, ismeretlen időben

Szereplők:

TUTU

DUDU

HANG

A hangjáték zajokra, zörejekre épül. Először mennyei háttérrel észlelünk – madárfütty, vízcsobogás stb. –, majd lassan bejön az „építkezés effektus”, nagy tömegek, tüntetések zaja, végül az utcai összetűzések s a háború dübörgése. A szövegnek tulajdonképpen a hangeffektusok adják az értelmét.

TUTU: *(Gyerekesen.)* Fekszel, Dudu?

DUDU: *(Unottan, késve válaszol.)* Igen, fekszem, Tutu.

TUTU: Nagyon fekszel, Dudu?

DUDU: Nem, közepesen fekszem, Tutu.

TUTU: Mit csinálsz közepesen fekve, Dudu?

DUDU: Élvezem a semmit, Tutu.

TUTU: S jó a semmi?

DUDU: *(Hosszú szünet.)* Idióta vagy, Tutu.

TUTU: Miért?

DUDU: Nem tudom. *(Szünet.)* Annak születttl.

TUTU: Lehet, Dudu.

(Hosszú szünet. A mennyei hangulatot távolból jövő, ismeretlen, még halk, de már kivehető dübörgés, csörgés zavarja meg.)

TUTU: S mondd, ez öröklődik?

DUDU: *(Mint aki hosszú álomból riad fel.)* Mi?

TUTU: Az idiótaság.

DUDU: Tévedtem. *(Szünet.)* Te nem vagy idióta.

TUTU: Ugye nem, Dudu?!

DUDU: Nem. Te egy félelmetesen nagy idióta vagy!

TUTU: Gondolod, Dudu?

DUDU: Igen.

(Az ismeretlen dübörgő, csörömpölő hang mind közelebb kerül. Leginkább „építkezés” zajára hasonlít. De mégsem pontosan.)

TUTU: *(Izgalommal.)* Hallod? Hallod, Dudu?

DUDU: *(Unottan.)* Hallom, Tutu.

TUTU: Mi ez, Dudu?

DUDU: Épül, Tutu, épül!

TUTU: *(Szünet.)* S mi épül, Dudu?

DUDU: Nem tudom. Nekem azt mondták, hogy épül. S nagyon szép lesz.

(Hosszan tartó szünet. Mind jobban hallható a zaj.)

TUTU: Dudu... Ha valami zörög, csörömpöl, pufog, az még nem biztos, hogy épül.

DUDU: *(Idegesen.)* Hogy mondd?

TUTU: Mi nem látunk semmit, igaz?

DUDU: Igen.

TUTU: De hallunk.

DUDU: Igen.

TUTU: Látod? Tehát az a zörgés nem biztos, hogy épülést jelent.

DUDU: *(Rövid szünet.)* Hanem mit?!

TUTU: Ha valami szétesik, összeroppan, az is zörög, nem?

DUDU: Igen. De ez épül!

TUTU: Honnan tudod?

DUDU: Mondták.

TUTU: *(Tanakodik.)* Ja, akkor minden rendben. Miért nem ezzel kezdted?

(Hosszabb szünet.)

TUTU: Dudu! Mi láthatnánk!

DUDU: Ne halmozd a hülyeségeket!

TUTU: De komolyan. Fel kellene kelni!

DUDU: És akkor?

TUTU: Ha felkelnénk, akkor kinn lenne a fejünk. S látnánk.

DUDU: Össze-vissza beszélsz!

TUTU: Miért?

DUDU: Mert nem tudunk felkelni!

TUTU: S miért nem tudunk felkelni, Dudu?!

DUDU: Mert lusták vagyunk, Tutu!

TUTU: S ha nem lennénk lusták?

DUDU: De lusták vagyunk!

TUTU: Én ezt nem értem.

DUDU: Mert idióta vagy. Megmondtam.

TUTU: *(Szünet.)* Ha én idióta vagyok, akkor te mi vagy?

DUDU: Zseni, Tutu. Zseni!

TUTU: S miért vagy te zseni?

DUDU: Mert van papírom arról, hogy zseni vagyok.
TUTU: Honnan van a papír?
DUDU: Valahonnan.
TUTU: Honnan valahonnan?
DUDU: Föntről, Tutu.
TUTU: Honnan föntről, Dudu?
DUDU: Nagyon föntről.
TUTU: *(Megilletődve.)* De ott már csak az istenek vannak!
DUDU: Lehet, Tutu.
TUTU: Te az istenektől kaptál papírt?
DUDU: Lehet, Tutu.
TUTU: Akkor te kétségtelenül zseni vagy.
DUDU: Biztos, Tutu. Biztos.
TUTU: *(Szünet.)* Figyelj. Nekem nincs papírom, hogy idióta vagyok.
DUDU: Nincs.
TUTU: Akkor te honnan tudod, hogy az vagyok?
DUDU: Tudom.
TUTU: De honnan?
DUDU: Én zseni vagyok, tehát mindent tudok.
TUTU: Tényleg, Dudu. Te zseni vagy. Elfelejtettem. Akkor minden
rendben.
DUDU: Na látod, Tutu.

(Egyre hangosabb a külső zörgés-búgás.)

TUTU: Dudúúú!
DUDU: Mi van, Tutu?
TUTU: Duduli!
DUDU: Nyögd már ki!
TUTU: Dudulikám, én felkelek egy kicsit. Egy nagyon kicsit, jó?
DUDU: Megállni!!!
TUTU: Miért?
DUDU: Mert kihívnád magad ellen az istenek haragját!
TUTU: Haragudnának?
DUDU: Igen, nagyon.
TUTU: De miért haragudnának?
DUDU: Mert felkeltél.
TUTU: Az istenek nem szeretik a felkelőket?
DUDU: Pontosan. S az istenek az idiótákat sem szeretik!
TUTU: Akkor én nagyon szomorú vagyok. Engem senki sem szeret!
DUDU: Sebaj, igyál joghurtot, majd elmúlik.

TUTU: Sajnálom.

DUDU: Mit?

TUTU: Zörög, dörög valami, s mi nem láthatjuk.

DUDU: Minek látni? Épül.

TUTU: De hallom.

DUDU: Mi nem hallunk. Csak hallucinálunk.

TUTU: Én nem vagyok süket! Hallom!

DUDU: S mi nem beszélünk!

TUTU: Hanem? Rőfögünk?

DUDU: Nem. Merengünk!

TUTU: Ellentmondásba keveredtél.

DUDU: Hogyan?

TUTU: Azt mondom, hogy nem hallunk semmit, ugyanakkor állítod, hogy épül. Már most, ha épül, akkor zörög, dörömböl, pufog, s ha zörög, akkor halljuk.

DUDU: *(Szünet.)* Te tényleg idióta vagy.

TUTU: De...

DUDU: Figyelj, megmagyarázom. Láttál te már isteneket?

TUTU: Láttam.

DUDU: Mit láttál, te félkegyelmű?

TUTU: Isteneket.

DUDU: Hol?

TUTU: Tengernyi tömeghez mondtak szünni nem akaró beszédeket. A magasból.

DUDU: Mondtam, hogy idióta vagy! Azok a félistenek! Éppen olyanok, mint te...

TUTU: Ja, nem tudtam...

DUDU: Térjünk vissza a tárgyra! Láttál már isteneket?

TUTU: Hát akkor nem.

DUDU: Persze, hogy nem. Egyszóval: isteneket senki sem látott, mégis hiszünk bennük. Viszont ha hiszünk bennük, akkor léteznek. S ha léteznek, akkor láthatók. De mégsem látjuk őket. Mi a következtetés?

TUTU: Fel kellene kelni, s akkor láthatnánk őket!

DUDU: Javíthatatlan idióta vagy! Nem ez a következtetés, hanem az, hogy...

(Hatalmas csörrenés szakítja meg Dudu szónoklatát.)

TUTU: Ez mi volt?

DUDU: Biztos az...

TUTU: ... atyaúristen?

DUDU: ... dehogy, hanem...

TUTU: ... talán épül?... ez is?

DUDU: Pontosan. Épül.

TUTU: (*Hosszú csend.*) Dudu, ne haragudj, hogy közbevágozok, azaz megszakítalak a merengésben, de ez már jóval hangosabb dübörgés. Ez is épül? Nem hinném.

DUDU: Nem tanultad?

TUTU: Hol?

DUDU: Mindenhol. Ami körülöttünk zajlik, az mind épülés. A zörgés, a dübörgés csupán az előrehaladás jelképe. Az istenek felügyelnek az építkezésre. S az istenek vigyáznak ránk is.

TUTU: De a nagy rombolásnak is ilyenek a jelei!

DUDU: Nagy rombolás nem létezik! Az istenek az ilyet megfékezik!

TUTU: (*Szünet.*) Szeretném látni a nagy épülést! Miért nem láthatom?

DUDU: Talán nem hiszel az isteneknek? Kételedsz bennük? Ellenőrizni szeretnéd a munkájukat?

TUTU: Véletlenül sem. Csupán úgy... unatkozás közben, gondoltam, belekukkantok az építkezésbe. Mondom, hátha kell segítség.

DUDU: Először is: mi nem unatkozunk, hanem merengünk! Hasznosan merengünk. Másodsor: az isteneknek nem kell a mi segítségünk. Ők tökéletesek.

TUTU: Hát jó. Neked elhiszem, elvégre zseni vagy.

*(Az eddig békés és hangos zörgés átvált borút sejtető
dübörgésre. Messziről, nagyon távolról mintha nagyobb
embertömeg hangját hallanánk.)*

TUTU: Dudu, igazán nem szeretnék akadékoskodni, de ez már nem zörgés, nem dübörgés...

DUDU: Hanem mi?

TUTU: Hatalmas tömeg zszibongása. S ha jól hallom, egy félisten buzdítja őket.

DUDU: Akkor minden rendben. A tömeg ünnepli a nagy épülést, építkezést.

TUTU: De a tömeg nem vidám, nem éljenezve zszibong, hanem haragos, mint az óceán.

DUDU: Tutu, tévedsz, nem hallasz jól. A tömeg igenis vidám és örül. Az istenek elmondták számtalanszor: a tömeg akkor is vidám, mikor szomorú, akkor is örül, mikor haragos. Tutu, tudod, nem

kell igazán komolyan venni a tömeget. Az istenek azt mondták: nyugodtak lehetünk, a tömeg csak épít.

TUTU: De most már nem épít. Jó ideje nem épít.

DUDU: Tutu, kint akkor is épül, mikor mi nem azt halljuk. Az épülés örök érvényű!

(Most már jól hallatszik a tömeg zsidongása.)

TUTU: Dudu, a tömeg most már nagyon haragos. Elindultak valahová. Hallom az ütemes menetelést.

DUDU: Persze, a tömeg elindult... építeni! Elég volt az ünneplésből. Most már dolgozni kell.

TUTU: De ez egyáltalán nem úgy fest.

DUDU: Ne görcsölj! Miért foglalkoztat a tömeg?

TUTU: Azért, mert mi csak merengünk, s innen bentről nem halljuk meg a kint történeteket. Lehet, hogy a tömegnek nem tetszik, hogy merengünk.

DUDU: A tömeg nem tudja, hogy létezőnk. S nem is kell, hogy megtudja. Sokkal hasznosabbak vagyunk, ha a háttérből működünk.

TUTU: S ha mégis?

DUDU: Az istenek látnak minket.

TUTU: S a félistenek?

DUDU: Azok nem tudnak semmit. Az istenek tájékoztatják őket mindenről.

TUTU: Dudu...

DUDU: Tessék?

TUTU: Dudu, én félek. Kint valami zajlik, valami szokatlan történik. Ez már igazán nem épülés. Valami történik kint. Ha egy pillantásra láthatnám... hogy meggyőződjek: semmi gond!

DUDU: Higgyél nekem! Az ég világon semmi gond. Bennünket senki sem mer bántani. Nem történhet semmi.

(Kint dulakodás, zavargások zaja.)

TUTU: Ez jajkiáltás volt!

DUDU: Építkezés közben valakinek a fejére eshet valami, nem?

TUTU: Valaki segítséget kér...

DUDU: ... mondjuk cipelni, falazni vagy malterozni...

TUTU: Szaladnak, felénk szaladnak...

DUDU: *(Szünet.)* Elmentek mellettünk. Mondom, munkára sietnek.

TUTU: De ha kitekintenénk?

DUDU: Nem kell. Mondtam már. Minden rendben. Semmi sem történt.

TUTU: Remélem, igazad van... *(Szünet.)*

(Most már lövöldözések, utcai harcok is hallatszanak.)

TUTU: Hallod? Hallod? Lőtték! Valaki lőtt!

DUDU: Véletlenül. Vagy lehet, hogy ünnepnap van...

TUTU: Nem, még egyszer lőtték, s még egyszer. Kint nagy baj lehet. Hallod?

DUDU: Nem, nem hallok semmit, s nem is akarok hallani semmit!

TUTU: Nem dughatod a fejed a homokba! Te is ugyanolyan jól hal-
lod, mint én! Lövöldöznek, harci gépek dübörögnek, zúgnak.
És sok a jalkiáltás. Kint borzalmas lehet.

DUDU: Mit érdekel téged, hogy kint mi történik? Élvezd az életet.
Könyveld el, hogy kint épül, és kész. Az nem a mi ügyünk. Mi
sérthetetlenek vagyunk. Ez a lényeg.

TUTU: S ha mégis. Mondjuk, véletlenül?

DUDU: Nincsenek véletlenek. Az istenek semmit sem csinálnak
véletlenül.

TUTU: Hatalmas ricsaj, hatalmas leszámolások. S haladnak felénk.
Vészesen haladnak felénk.

DUDU: Nem hallok semmit, nem tudok semmit, s főleg nem hiszem
el! Majd ha az istenek szólnak. Akkor esetleg. Addig épül.

TUTU: Nem, Dudu, lehet, hogy idióta vagyok, de ez szétesik, bomlik.
Ami eddig épült, az most romba dől.

DUDU: Tudod mit? Szállj le rólam.

TUTU: Képtelenség! Kint abbamaradt az épülés, pusztul a tömeg, s
mi itt tétlenül merengünk?!

DUDU: Tutu, neked van lelkiismereted?

TUTU: Van.

DUDU: Akkor hogy kerültél ide? Nem csak idióta, hanem csaló is?

TUTU: Hát... gyakoroltam...

DUDU: Hazudtál? Hazudtál az isteneknek?!

TUTU: Lehet, hogy hazudtam, lehet, hogy nem, de most ne ezzel
foglalkozzunk! Inkább nézzünk ki egy pillanatra. Csak egy
másodpercre tekintsünk ki!

DUDU: Semmi sem lényegtelen! Ebben a pillanatban sokkal fonto-
sabb és súlyosabb a vallomásod: hazudtál az isteneknek...

TUTU: Hallod, Dudu? Valami halad, jön felénk, s én félek, nagyon félek... Ha legalább látnánk... talán elszökhetnénk.

DUDU: Szökés? Szökésről szó sincs! Nem árulom el isteneimet. Nem hallok semmit. Kint nem történik semmi. Egyszerűen hallucinálsz. Nyilván, mert még mindig van lelkiismereted.

TUTU: Jön, Dudu! Meneküljünk, elpusztít bennünket az ismeretlen áradat...

DUDU: Nem megyek! Merengek! Gondlokodom a te hazugságodon!

TUTU: Itt van!!!

(A hatalmas robaj elnyomja Tutu hangját, majd csend. Valaki rádióállomást keres. Épp a hír közepére állítja be.)

HANG: ... heves harcok folynak a Nagy folyó mentén is. A lilák ugyan elfoglaltak két fontos állást a frontvonalon, mégis visszavonulóban vannak. A fel-fellángoló harcok közepette véletlenül találat ért egy közeli antik épületet, melynek semmi harcászati jelentősége sem volt. A zöldek keletről nyomulnak előre nehéz fegyvereket is bevetve. Az építkezés mindenütt abbamaradt. Többségük csatlakozott a...

(Valaki kikapcsolja az állomást. Újra mennyei hangulat.)

TUTU: Fekszel, Dudu?

DUDU: Igen, most már fekszem, Tutu.

TUTU: S jól fekszel, Dudu?

DUDU: Nem. Közepesen fekszem, Tutu.

TUTU: Mit csinálsz közepesen fekve, Dudu?

DUDU: Élvezem a semmit, Tutu.

TUTU: S jó a semmi, Dudu?

DUDU: Idióta vagy, Tutu.

TUTU: Múltkor is ezt mondtad. Pedig nekem lett igazam. Nem épül!

DUDU: Tévedsz! Nekem lett igazam, merthogy zseni vagyok. Nem történt semmi. Átmentünk egy másik helyre. Itt is építkeznek, akárcsak ott is.

TUTU: De megtörténhetett volna, hogy nem kerülünk át, s ott maradunk örökre.

DUDU: Hinni kell a nagy épülésben, s tudni kell helyezkedni.

TUTU: Akkor is. Borzalmas dolgokat hallottunk. Ha kinéztünk volna...

DUDU: Akkor örökre ott maradsz. Nem szabad kinézni, nem szabad felkelni, s akkor azt hallod, érzed, amit az istenek sugallnak. Érted? S most hagyjál merengeni.

TUTU: Lehet, hogy igazad van. Viszont nem vagyok idióta!

DUDU: Jól van, nem vagy olyan nagy idióta, de hagyjál már merengeni...

TUTU: Jó. *(Szünet.)* Hallod?

DUDU: Nem.

TUTU: Hallod? Valami zörög, dübörög!

DUDU: Nem hallom, és nem is látom. Merengek! Hagyjál merengeni!

TUTU: De dübörög...

DUDU: ... merengek!

TUTU: ... zörög...

DUDU: ... merengek!

(Párbeszédünk lassan eltűnik, elveszik a külső zajban. Zene.)